

Топ-теми:

- Арешт Єрмака
- Корупційна мафія Міндіна в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

НОВИНИ КОНФЛІКТИ ПОЗИЦІЯ ДУМКА ПОДІЇ ВІЙНА ВІДЕО БЛОГИ

Головна > Статті > Блоги > Різне > Корупційний конвеєр на митниці: як цифровізація та фальшиві євросертифікати обкрадають держбюджет

Корупційний конвеєр на митниці: як цифровізація та фальшиві євросертифікати обкрадають держбюджет

Читати на руском

Додати як бажане джерело в Google

Корупційний конвеєр на митниці: як цифровізація та фальшиві євросертифікати обкрадають держбюджет

Після публікації матеріалу про масштаби корупційні «успіхи» Державної митної служби на адресу ЗМІ поспішали закиди від зацікавлених осіб: «Автор занадто узагальнює».

Що ж, узагальнення в тексті справді були. Але сьогодні, спираючись на свіжі судові вироки та нові масиви даних, я доведу, що ці узагальнення є повністю справедливими. Поки країна воює, судова система щоденно фіксує сотні нових справ, де звичайне «Фуфло» замість документів безперешкодно приймалося митниками за дрібний готівковий праїс.

Свіжі судові рішення, що з'явилися за останні тижні, остаточно розбивають міф про «окремі перекоси на місцях» і демонструють злагоджену роботу корупційного конвеєра.

Нова хроніка судових справ: мільйонні дірки в бюджеті

Судовий реєстр продовжує наповнюватися справами, де фігурують тисячі розмитнених за фальшивими європейськими паперами автомобілів:

- Справа № 163/1423/25: судом зафіксовано, що під час оформлення 171 ввезеного автомобіля подавалися підроблені сертифікати EUR.1. Через використання цих фальшивок державний бюджет недоотримав понад 8,6 мільйона гривень.
- Справи № 163/957/26 та 163/971/26: директор ПП «ОК АВТО» подав підроблені польські сертифікати EUR.1 для розмитнення машин за 120 митними деклараціями. Це призвело до неправомірного зменшення митних платежів на 8 мільйонів гривень. Справу суддя закрила лише у зв'язку зі смертю обвинуваченого директора.
- Справи № 163/927/26, 163/532/26, 163/521/26 та 163/523/26: матеріали свідчать, що Волинська митниця протягом 2024 року розмитнювала для компанії «АЛМАТ ГРУП» та «СТЕЛВВО» аж 813 транспортних засобів. Для уникнення сплати повного розміру мита інспектори безперешкодно приймали фальшиві сертифікати з перевезення товару форми EUR.1. Збитки держави обчислюються десятками мільйонів гривень.

І таких справ у судах зараз перебувають десятки й десятки.

Корупційні «вікна Овертона» під соусом «на каву»

У попередній статті йшлося про майже 200 тисяч автомобілів, розмитнених із мільярдними збитками для держави одночасно із системною передачею готівки митникам на кордоні. Моє твердження про те, що в процесі брав участь абсолютно весь митний персонал оформлення — включаючи керівників постів, регіональних митниць та чиновників центрального апарату — це не перебільшення.

Двісті тисяч успішних оформлень фальшивок протягом кількох років — це класичний приклад соціологічної концепції «вікон Овертона». Вона описує, як колись абсолютно неприйнятні, злочинні речі через послідовні маніпуляції перетворюються суспільством або окремою групою на абсолютну норму.

Те, що десять років тому засуджувалося і було ментально неможливим для державного службовця, сьогодні для десятків тисяч митників стало звичним патерном поведінки під кодовою назвою «на каву». Будь-яка інша, чесна поведінка інспектора на кордоні в їхньому середовищі вже сприймається як відхилення від норми чи навіть «несправедливість» щодо колег. Хабар став нормою матеріальною, моральною та операційною.

Ось цитата одного митника під час обговорення цієї теми в профільному закритому чаті (подаю новою оригіналу):

Всі оформлення транспортних засобів по EUR-1 заздалегідь погоджуються з керівництвом митниці. Інших варіантів НЕМАЄ. Якщо інспектор сам, без погодження оформить, відразу буде кримінальна справа. Я думаю, що всі знають хто бенефіціарі таких фірм. А справи заводять на фунтів.

09:28

Про цю схему та повальне здирництво з нею знали та приймали участь не лише рядові державні митники, а й керівники змін, керівники постів, робітники митних автовідділів, заступники та керівники митниць та звісно центрального апарату.

Двісті тисяч митних оформлень — це місячна норма декларацій для всієї України, включаючи поштові відправлення, паливо, газ та електрику. Тобто за однією схемою всь українська митниця фактично місяць працювала виключно на власну кишеню, цинічно обкрадаючи воюючу країну.

При цьому про жодне реальне покарання інспекторів, які підписували цей автомобільний схематоз державного масштабу, не чути. На лаву підсудних відправляють виключно «горе-фунтів» з боку імпортерів, на яких вішають мільйонні борги. Про іншу сторону гейта — державних службовців, які благословляли підробки підписами та клітками в базах — панувє сором'язливе мовчання. Бо якщо карати, то доведеться розпускати всю службу.

Нащадки «ордена Калетніка» та каста недоторканих

Нинішні митники відкривають «вікна Овертона» і для всього суспільства, насаджуючи нарратив, що вкрадені гроші — це маркер успіху, з яким можна безбідно жити далі. Нещодавні новини про можливе притягнення до відповідальності лише двох представників «середньої касты» — Ярослава Ілляшкевича та Сергія Тупальського — лише підкреслюють глибину проблеми.

Ці персонажі роками приїжджали з Києва до Одеси, де очолювали численні круглі столи та зустрічі бізнесу з митницею. Вони годинами розповідали імпортерам, як «пібсусу» потрібно любити державу та платити податки, паралельно тавруючи кожного, хто вказував на тотальну корупцію на Одеській митниці. Я особисто неодноразово брав участь у цих засіданнях і тоді був вражений їхнім «відкритим» стилем спілкування.

Тепер прийшло чітке усвідомлення: головною метою незліченних відряджень столичних чинів середньої ланки була банальна інкасація чорного кешу з діючих точок готування. Вони збирали данину з усіх відомих нам схем: «чорного буса», «порожнього буса», схеми зі 100-відсотковим оглядом вантажів у портах (коли імпортери платили сотні доларів, аби уникнути тижневого простою контейнера), і, звісно, зі схеми сертифікатів EUR.1.

Паралельно їхньою метою було формування громадської думки про те, що митники бідні та невідкупні, а їхні мільйонні статки — це випадковість або даність зверху. Пропаганда потрібної свідомості — це обов'язковий етап «вікон Овертона». «Ум, честь і совість нашої епохи» — верещали нам колись Азаров і Калетник, а потім Макаренки та Нефьодови через своїх намісників на місцях.

Коли Тупальські та Ілляшкевичі формували цю свідомість, суворого електронного декларування ще не існувало. Мільйони перевозилися в багажниках без жодного контролю. Лише за кілька років життя на широку ногу почало викликати запитання та перші підозри правоохоронців. А скільки ще менш помітних митників, які не потрапили під камери, продовжують спокійно жити на награбоване у бізнесу та держави й повчати нас чесності з екранів?

Європейські кодекси, тестування та цифровізація вимагання

Що ж ми маємо на митниці прямо зараз? У Верховній Раді оголосили проєкт нового Митного кодексу (законопроект № 15295). Нам обіцяють єдині, прозорі європейські правила для експортерів та імпортерів, відкриття ринків ЄС та повний перехід митної справи на електронні системи обробки даних.

Ми, звісно, будемо вивчати цей документ з усіх боків. Але митники — склад яких залишається майже незмінним ще з часів Ігоря Калетніка — вже шукають у нових статтях лазівки та зручні трактування для вимагання хабарів. Система вже адаптується до цифрових змін.

Наведу зовсім свіжий, реальний робочий приклад. Минулого тижня електронна митна декларація подається в є-вигляді о 09:30 ранку в п'ятницю. До 16:30 документ тупо висить в електронній базі без жодного руху та відповіді. Лише о 16:45 в системі з'являється надпис про «необхідність внесення виправлень». Що це означає на практиці?

Автопоїзд, вартість простою якого становить 250 євро на добу, залишається заблокованим на всі вихідні та ще на кілька днів після них. Чи поділиться імпортер сотнею доларів, щоб припинити це штучне знущання та затримку вантажівки? Безумовно. Він митно побіжить шукати знайомого «митного рішалу», який має прямий доступ до потрібної електронної бази даних. Саме для цього за нинішніх умов і працюють усі ці розпірені цифрові сервіси — вони просто відкривають нові, технологічні «вікна Овертона».

Тим часом у нас обрано нового очільника митниці. Поки що незрозуміло, чи обірується на ньому фінансові ріки чорного кешу від митних постів, чи потік просто потече в обхід його кабінету. Новий керівник дає перші інтерв'ю та анонсує масштабну атестацію персоналу всієї служби. Він прямо заявляє: якщо не буде планових надходжень мита та ПДВ до бюджету, його швидко звільнять. А якщо бюджетні плани виконуватимуться, але паралельно збережеться звичний тінювий потік доверху — тоді залишать на посаді?

Десять тисяч вгодованих державою, надійно захищених від окупів та мобілізації здорових чоловіків на кордоні знову готуються скласти тести. Цього разу — на володіння українською мовою, на знання старого азаровського митного кодексу (який і породив усіх цих тупальських та ілляшкевичів) та на кількість моральних походів до церкви. Корупційна система легко подолає і ці тести, як до цього переконливо додала десятки попередніх атестацій. Система вмє виживати, і вона залишиться.

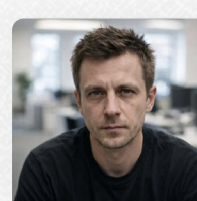
Доки митна справа не буде докорінно переорієнтована суто на митні, контролюючі функції, а не на щоденний грабунок бізнесу з вимаганням грошей за кожен підпис, папірець чи клік у базі даних — жодних змін очікувати не варто.

Жодна зміна керівництва через конкурси, жодне переписування Кодексу за європейськими лекалами та жодна атестація ситого від хабарів персоналу не допоможуть, якщо у службовців залишається психологія абсолютної безкарності та необхідність збирати гроші нагору за право стояти «на годівлі» біля шлагбаума. Якщо українську митницю з усіма її корупційними закладниками в законах просто переведуть у цифровий формат, то і здирництво над імпортерами просто змінить свій формат на електронний. Хабарі залишаться всередині зміненого ними «вікна Овертона».

Автор: Олександр Захаров

Джерело: [«Аргумент»](#)

Теги: [Калетник Ігор](#) [Калетник Ігорь](#) [Тупальський Сергій](#) [Тупальський Сергій](#) [Ілляшкевич Ярослав](#) [Ілляшкевич Ярослав](#) [Одеська митниця](#) [Одеська танкома](#) [Бюджет](#) [ухвалення від сплати податків](#) [ухвалення от: уплаты налогов](#) [Корупція](#) [Корупція](#) [Держмитслужба](#) [Гостамитслужба](#)

Сергій Климчук
ОГЛЯДАЧ КРИМІНАЛЬНИХ НОВИН

15 червня 2026 г., 17:06

Переглядів: 1641

Коментарі: 0

Роздрукувати

Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна	Новини	Конфлікти	Позиція	Думка	Події	Війна
Про нас Статті Архів Закони Контакти	Рейдерство Корупція Економіка Новини світу	Політика Корпоративні конфлікти Кримінал	Коментарі Різне	Політика Економіка	Відео	Блоги

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

Facebook
Twitter
YouTube

RSS-підписка
Email-розсилка
Мобільна версія